BAB 2: PASARAN

Standard Kandungan:

2.1 KESEIMBANGAN PASARAN

Standard Pembelajaran:

2.1.1 Menjelaskan hukum permintaan.

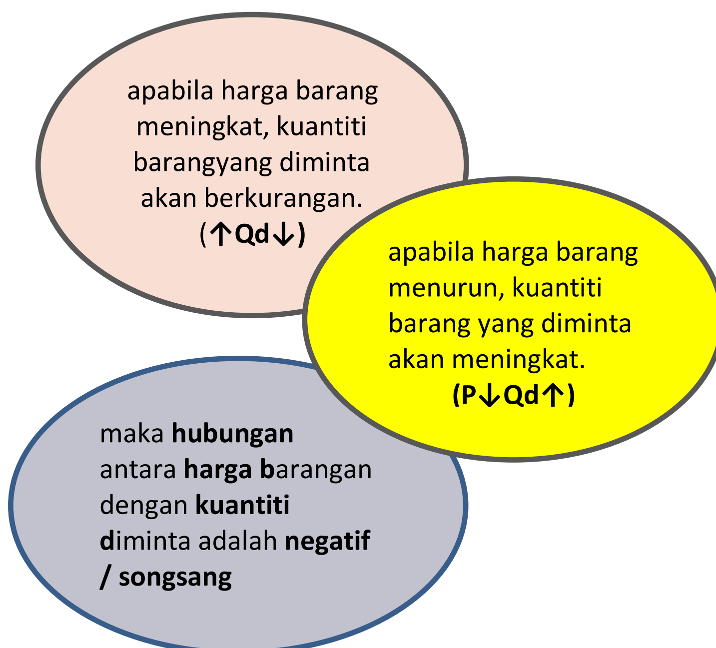
Definisi permintaan

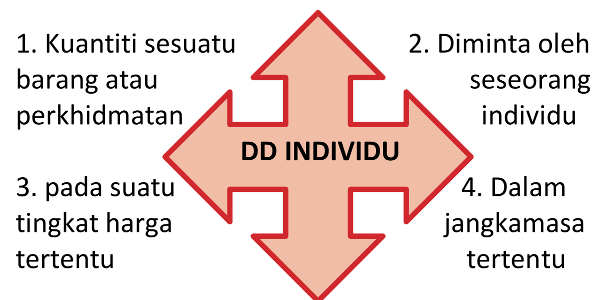

2. Permintaan berkesan :

✓ *Permintaan* yang *disokong oleh kuasa beli* atau kemampuan membayar.

3. Hukum permintaan:

- **Hubungan negatif** antara harga barang dengan kuantiti diminta dapat digambarkan melalui jadual dan keluk permintaan

Standard Pembelajaran:

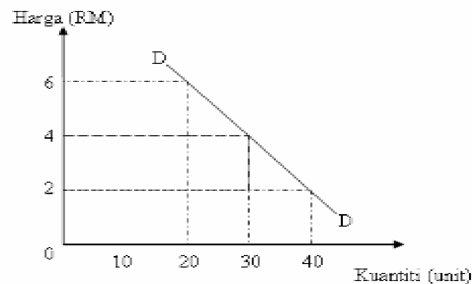
2.1.2 Melukis dan menjelaskan pembentukan keluk permintaan individu dan pasaran.

Contoh: Jadual Permintaan Individu

Harga (RM)	Kuantiti Diminta (unit)
2	40
4	30
6	20

- Pada harga RM4 seunit, kuantiti yang diminta ialah 30 unit.
- Apabila **harga turun** kepada RM2 seunit, **kuantiti yang diminta meningkat** kepada 40 unit.
- Apabila **harga naik** kepada RM6 seunit, **kuantiti yang diminta menurun** kepada 20 unit
- Jadual DD menunjukkan **hubungan songsang** antara **harga** dan **kuantiti** diminta

Contoh: Keluk Permintaan Individu

- Pada harga RM4 seunit, kuantiti yang diminta ialah 30 unit.

Apabila **harga turun** kepada RM2 seunit, **kuantiti yang diminta meningkat** kepada 40 unit.

- Apabila **harga naik** kepada RM6 seunit, **kuantiti yang diminta menurun** kepada 20 unit

Keluk DD **mencerun ke bawah** dari kiri ke kanan
Keluk DD **menunjukkan hubungan songsang** antara harga dan kuantiti diminta

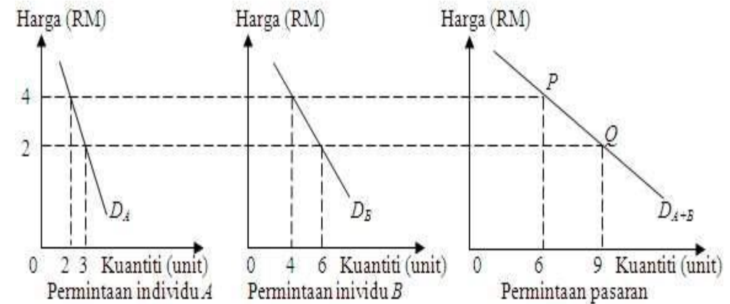
Permintaan pasaran (DD pasaran)

1. Kuantiti sesuatu barang atau perkhidmatan
2. Diminta oleh **semua individu** dalam Pasaran
3. Pada suatu tingkat harga
4. Dalam jangka masa tertentu
5. Diperoleh dengan menjumlahkan secara mendatar kuantiti diminta oleh setiap individu dalam pasaran

Contoh jadual permintaan pasaran :

Harga	Kuantiti Diminta (unit)		
	ADIB	AMIN	PASARAN
2	3	6	9
4	2	4	6

Contoh keluk permintaan pasaran :

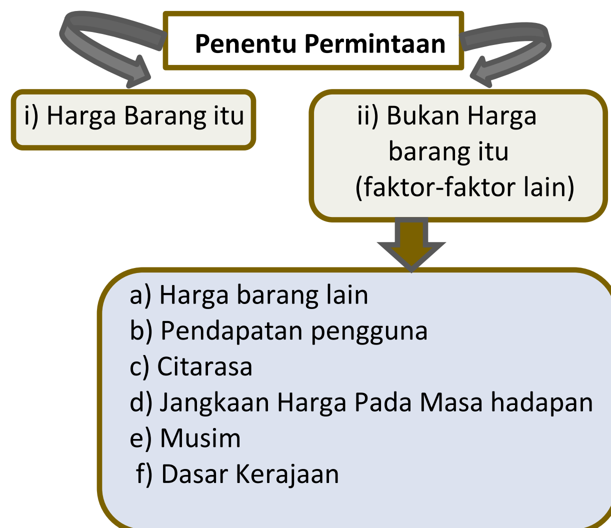

Penerangan Keluk

- Pada harga RM 2, permintaan pasaran adalah sebanyak 9 unit iaitu Adib (3 unit) dan Amin (6 unit) ditunjukkan oleh **titik Q**
- Pada harga RM 4, permintaan pasaran adalah sebanyak 6 unit iaitu Adib(2 unit) dan Amin (4 unit) ditunjukkan oleh **titik P**
- **Keluk permintaan pasaran terbentuk dengan menyambungkan titik P dan Q.**
- Kuantiti diminta oleh Adib dan Amin **dijumlahkan secara mendatar** pada setiap tingkat harga.
- **Keluk permintaan pasaran mencerun ke bawah dari kiri ke kanan**
- **Keluk pasaran lebih landai**
- Menunjukkan hubungan songsang antara harga dengan kuantiti diminta.

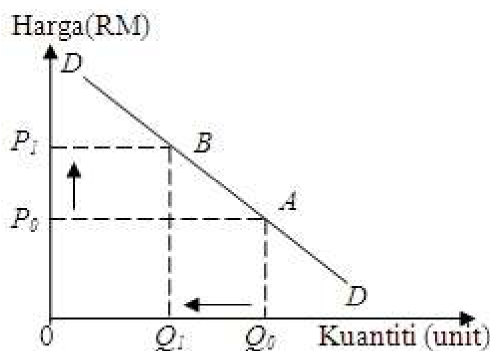
Standard Pembelajaran:
2.1.3 Menghuraikan penentu permintaan iaitu harga barang itu, harga barang lain, cita rasa, pendapatan, musim, jangkaan harga masa depan dan dasar kerajaan.

 Terbahagi kepada **harga barang itu** dan **bukan harga barang itu** (faktor-faktor lain)

i. Harga barang itu sendiri

Peningkatan harga sesuatu barang akan mengurangkan kuantiti diminta barang tersebut.

ii. Penentu permintaan bukan harga barang itu

a. Harga barang lain

- Perubahan harga **barang pengganti**

*Barang pengganti merupakan suatu barang yang boleh diganti dengan mudah oleh barang lain / mempunyai fungsi yang sama
*Mempunyai hubungan positif antara harga barang x dan kuantiti barang y
*Cth : Apabila **harga daging menurun**, maka **permintaan ikan akan menurun (P daging↓ Qd ikan↓)**

- Perubahan harga **barang penggenap**

*Barang yang perlu digunakan bersama-sama dengan barang lain
*Mempunyai hubungan negatif antara harga barang x dan kuantiti barang y
*Cth : Apabila harga pencetak meningkat, permintaan dakwat katrij akan berkurangan kerana
tidak ramai orang yang membeli pencetak.

b. Pendapatan Pengguna

- Apabila pendapatan ↑ maka permintaan terhadap sesuatu barang juga ↑.

c. Citarasa pengguna

- Iklan, fesyen, dan kesedaran kesihatan boleh mengubah cita rasa pengguna.

Contoh: iklan yang berjaya akan meningkatkan permintaan barang / pengguna
suka terhadap barang itu maka DD akan ↑

d. Jangkaan harga pada masa akan datang

- Harga dijangka akan ↑ pada masa hadapan, maka permintaan juga akan ↑ pada masa kini.

e. Musim

- Apabila tiba musim perayaan / awal persekolahan maka permintaan akan ↑.

*Perubahan cuaca juga akan meningkatkan DD, cthnya apabila cuaca panas,
DD ais krim akan ↑

f. Dasar kerajaan

- ❖ Apabila kerajaan meningkatkan ↑ kadar cukai pendapatan individu, maka pendapatan boleh guna individu ↓, maka DD barang akan turut↓
- ❖ Sekiranya kerajaan memberikan bantuan seperti bantuan kewangan kepada rakyat, pendapatan pengguna akan ↑ dan DDakan ↑

Standard Pembelajaran:

2.1.4 Menjelaskan dengan gambar rajah perubahan harga mengakibatkan perubahan dalam kuantiti diminta.

2.1.5 Menjelaskan dengan gambar rajah penentu permintaan bukan harga menyebabkan perubahan dalam permintaan.

Perubahan Dalam Kuantiti Diminta (Δ dalam Qd)	**Perubahan Permintaan (ΔDD)**
disebabkan **harga barang itu sendiri**	disebabkan **oleh bukan harga barang itu sendiri** / faktor-faktor lain selain harga barang itu (citarasa, musim, pendapatan pengguna, dan lain-lain)
harga barang berubah	**harga barang itu** sendiri adalah **tetap**
berlaku **pergerakan sepanjang** keluk permintaan yang sama	berlaku **peralihan** keluk permintaan ke kiri atau ke kanan
pergerakan dari titik **a** ke titik **c** dikenal sebagai **pengembangan permintaan**	pergerakan dari keluk **D0 ke D1** dikenal sebagai **pertambahan permintaan**
pergerakan dari titik **a** ke titik **b** dikenal sebagai **penguncupan permintaan**	pergerakan dari keluk **D0 ke D2** dikenal sebagai **pengurangan permintaan**

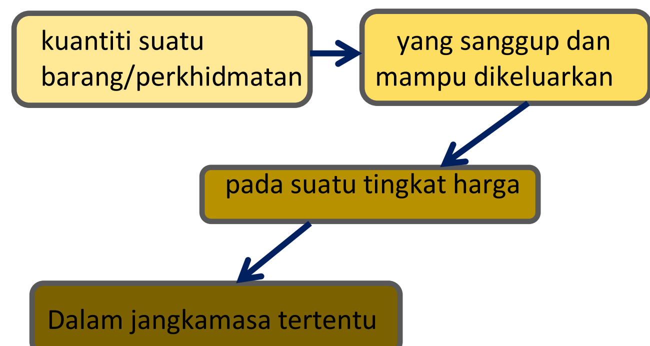
<u>Perubahan Permintaan :</u>

Faktor keluk beralih ke kanan	**Faktor keluk beralih ke kiri**
1. Citarasa meningkat – iklan menarik 2. Harga barang lain : i) harga barang pengganti naik ii) harga barang penggenap turun 3. Pendapatan - naik 4. Dasar kerajaan- kadar cukai pendapatan individu jatuh/ kerajaan beri bantuan kewangan 5. Jangkaan harga masa depan - naik	1. Citarasa tidak menggalakkan – promosi kurang berjaya 2. Harga barang lain : i) harga barang pengganti turun ii) harga barang penggenap naik 3. Pendapatan - turun 4. Dasar kerajaan- kadar cukai pendapatan individu naik/ kerajaan tidak beri bantuan kewangan 5. Jangkaan harga masa depan – turun

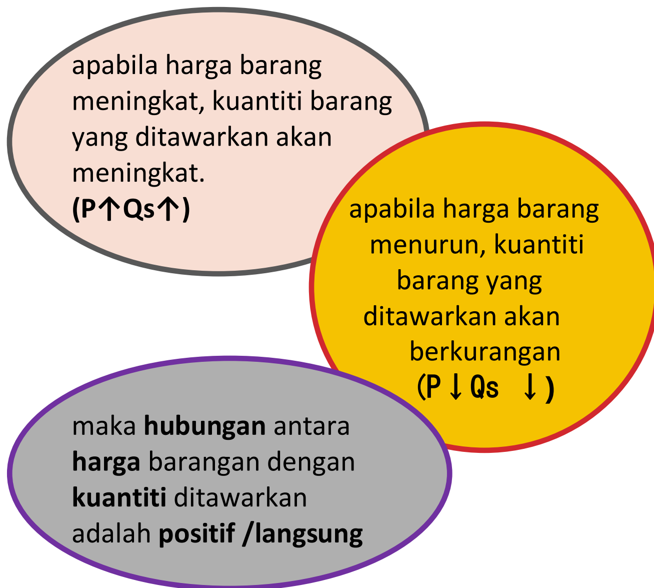
Standard Pembelajaran:

2.1.6 Menerangkan hukum penawaran.

<u>Definisi penawaran :</u>

Hukum penawaran:

Hubungan positif antara harga barang dengan kuantiti ditawarkan dapat digambarkan melalui jadual penawaran dan keluk penawaran.

Standard Pembelajaran:

2.1.7 Melukis dan menjelaskan pembentukan keluk penawaran individu dan pasaran.

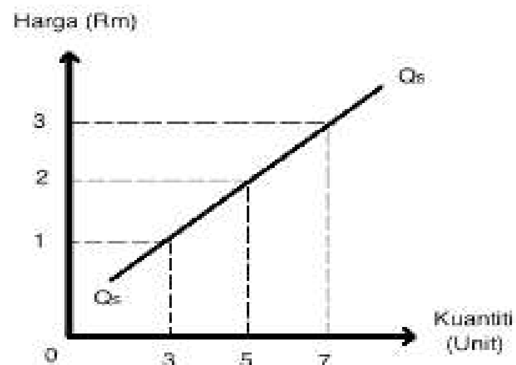
Contoh: Jadual Penawaran

Harga (RM)	Kuantiti Ditawarkan (unit)
1	3
2	5
3	7

- Pada harga RM2 seunit, kuantiti yang ditawar ialah 5 unit.
- Apabila **harga turun** kepada RM1 seunit, **kuantiti yang ditawar menurun** kepada 3 unit.
- Apabila **harga naik** kepada RM3 seunit, **kuantiti yang ditawar meningkat** kepada 7unit.

Jadual SS menunjukkan **hubungan positif** antara harga dan kuantiti ditawar.

Contoh keluk penawaran

- Pada harga RM2 seunit, kuantiti yang ditawar ialah 5 unit.
- Apabila **harga turun** kepada RM1 seunit, **kuantiti yang ditawar menurun** kepada 3 unit.
- Apabila **harga naik** kepada RM3 seunit, **kuantiti yang ditawar meningkat** kepada 7unit.

* Keluk SS **mencerun ke atas** dari kiri ke kanan
* Keluk SS **menunjukkan hubungan langsung** antara harga dan kuantiti ditawarkan

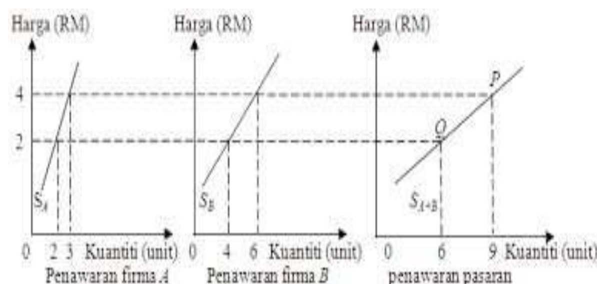
<u>Penawaran pasaran</u>

1. Kuantiti sesuatu barang atau Perkhidmatan
2. Ditawarkan oleh **semua firma** dalam pasaran
3. Pada suatu tingkat harga
4. Dalam jangka masa tertentu
5. Diperoleh dengan menjumlahkan secara **mendatar** kuantiti ditawarkan oleh setiap firma dalam pasaran

<u>Contoh jadual penawaran pasaran :</u>

Harga	Kuantiti Diminta (unit)		
	FIRMA AZUA	FIRMA ANELL	PASARAN
2	2	4	6
4	3	6	9

Contoh keluk penawaran pasaran

<u>Penerangan Keluk</u>

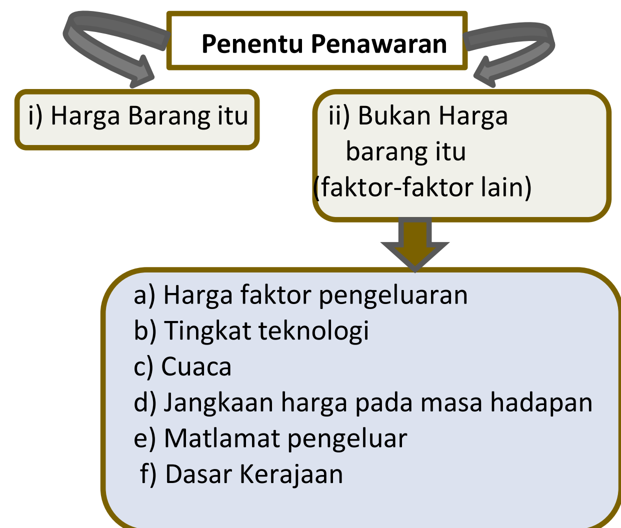
- Pada harga RM 2, penawaran pasaran adalah sebanyak 6 unit iaitu Firma Azua (2 unit) dan Firma Anell (4 unit) seperti yang ditunjukkan pada titik Q.
- Pada harga RM 4, penawaran pasaran adalah sebanyak 9 unit iaitu Firma Azua (3 unit) dan Firma Anell (6 unit) seperti yang ditunjukkan pada titik P.
- **Keluk penawaran pasaran terbentuk apabila titik Q dan P disambungkan**
- **Keluk penawaran pasaran mencerun ke atas dari kiri ke kanan**
- Menunjukkan **hubungan positif** antara harga dengan kuantiti ditawarkan.

Standard Pembelajaran:

2.1.8 Menghuraikan penentu penawaran iaitu harga barang itu, harga faktor pengeluaran, cuaca, jangkaan harga masa depan, tingkat teknologi, matlamat pengeluar dan dasar kerajaan.

<u>Penentu Penawaran</u>

Andaian : Faktor lain tidak berubah (ceteris Paribus)

i) Harga barang itu sendiri

Peningkatan harga sesuatu barang akan meningkatkan kuantiti ditawar barang tersebut.

ii) Bukan harga barang itu

a) Harga faktor pengeluaran

Apabila harga faktor pengeluaran seperti sewa tanah, upah buruh dan harga bahan mentah berkurangan ini menyebabkan kos pengeluaran menurun, maka penawaran akan meningkat.

b) Tingkat teknologi

Penggunaan teknologi yang canggih/moden menyebabkan kos pengeluaran berkurangan, maka penawaran meningkat.

c) Jangkaan harga pada masa hadapan
Jika harga dijangka meningkat pada masa hadapan, maka penawaran akan menurun pada masa kini

d) Cuaca

Apabila cuaca baik maka penawaran akan meningkat.

e) Matlamat pengeluar

Jika matlamat pengeluar untuk memaksimumkan keuntungan, maka firma akan mengurangkan pengeluarannya. Kerana penawaran/pengeluaran yang berlebihan akan menyebabkan harga barang turun.

Jika matlamat pengeluar adalah untuk memaksimumkan jualan, firma akan meningkatkan pengeluaran dengan sebanyak mungkin.

f) Dasar kerajaan
Apabila kerajaan beri subsidi atau taraf perintis kepada pengeluar maka, penawaran akan

<u>Perubahan Penawaran</u>

Faktor keluk beralih ke kanan	Faktor keluk beralih ke kiri
1. Harga faktor pengeluaran - menurun 2. Jangkaan harga masa depan -menurun 3. Cuaca baik 4. Tingkat teknologi berkembang /moden 5. Matlamat pengeluar – maksimum kan pengeluaran 6. Dasar kerajaan - pemberian subsidi	1. Harga faktor pengeluaran- meningkat 2. Jangkaan harga masa depan -meningkat 3. Cuaca buruk 4. Tingkat teknologi kuno/mundur 5. Matlamat pengeluar – maksimum kan Keuntungan
	6. Dasar kerajaan – penghapusan subsidi

Standard Pembelajaran:

2.1.9 Menjelaskan dengan gambar rajah perubahan harga mengakibatkan perubahan dalam kuantiti ditawar.

2.1.10 Menjelaskan dengan gambar rajah penentu penawaran bukan harga menyebabkan perubahan dalam penawaran.

Perubahan Dalam Kuantiti Diminta (Δ dalam Qd)	Perubahan Permintaan (ΔDD)
Harga(RM) D P1 B P0 A P2 C D 0 Q1 Q0 Q2 Kuantiti (unit)	Harga(RM) D2 D0 D1 P0 D2 D0 D1 0 Q2 Q0 Q1 Kuantiti (unit)
disebabkan **harga barang itu sendiri**	disebabkan **oleh bukan harga barang itu sendiri** / faktor-faktor lain selain harga barang itu (harga faktor pengeluaran,tingkat teknologi, cuaca dan lain-lain)
harga barang berubah	**harga barang itu** sendiri adalah **tetap**
berlaku **pergerakan sepanjang** keluk penawaran yang sama	berlaku **peralihan** keluk penawaran ke kiri atau ke kanan
pergerakan dari titik **a** ke titik **c** dikenali sebagai **pengembangan penawaran**	pergerakan dari keluk S**0 ke S1** dikenal sebagai **pertambahan penawaran**
pergerakan dari titik **a** ke titik **b** dikenal sebagai **penguncupan penawaran**	pergerakan dari keluk **S0 ke S2** dikenal sebagai **pengurangan penawaran**

Standard Pembelajaran:
2.1.11 Menerangkan konsep keseimbangan pasaran.

<u>konsep keseimbangan pasaran.</u>

Konsep Pasaran ialah suatu tempat atau situasi yang membolehkan **penjual dan pembeli berinteraksi** sama ada **secara langsung atau tidak langsung** untuk menjalankan urus niaga pada suatu **tingkat harga dalam tempoh masa tertentu.**

- *secara langsung (pembeli dan penjual bertemu apabila menjalankan urusniaga seperti di kedai runcit)*
- *secara tidak langsung (urusniaga secara atas talian/online contoh e-dagang)*
  keseimbangan dicapai apabila:

- kuantiti diminta sama dengan kuantiti ditawarkan (DD=SS)
- keluk permintaan (DD) bersilang dengan keluk penawaran (SS) – titik keseimbangan E (harga dan kuantiti keseimbangan dapat ditentukan)

Standard Pembelajaran:
2.1.12 Melukis rajah keseimbangan pasaran berdasarkan jadual permintaan dan penawaran pasaran.

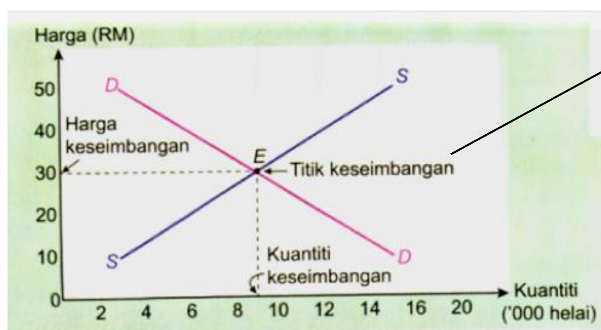
Jadual : Permintaan dan Penawaran seluar sukan di pasaran

Harga (RM / helai)	Kuantiti permintaan ('000 helai)	Kuantiti penawaran ('000 helai)
10	15	3
20	12	6
30	9	9
40	6	12
50	3	15

DD=SS

Keseimbangan berlaku apabila:
- **kuantiti permintaan pasaran sama dengan kuantiti penawaran pasaran**
- **Pada harga RM30, DD=SS iaitu 9000 helai**

Rajah : Keseimbangan Pasaran

<u>Berdasarkan rajah</u> : **Keseimbangan dicapai bila keluk permintaan pasaran (DD) bersilang dengan keluk penawaran pasaran** pada **titik E**

Harga keseimbang **RM30** , **kuantiti** keseimbangan **9 000 helai**

Apabila seimbang **harga dan kuantiti tidak cenderung berubah**

Standard Pembelajaran:

2.1.13 Menjelaskan kesan lebihan permintaan atau lebihan penawaran ke atas harga dan kuantiti berdasarkan jadual dan rajah..

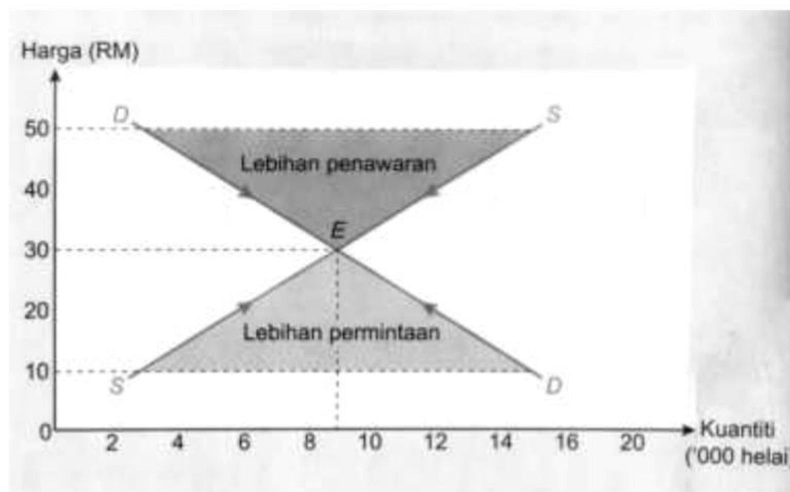
<u>Ketidakseimbangan pasaran</u>

Sesuatu pasaran dikatakan berada dalam ketidakseimbangan apabila **jumlah permintaan pengguna *tidak sama* dengan jumlah penawaran pengeluar.**

- **Berlaku dalam 2 keadaan**

LEBIHAN PERMINTAAN	LEBIHAN PENAWAN
Kuantiti diminta **melebihi** kuantiti ditawarkan pada harga tertentu	Kuantiti diminta **<** kuantiti ditawarkan pada harga tertentu
<u>Kesan</u> Harga akan **naik**	<u>Kesan</u> Harga akan **turun**

Harga (RM)	Kuantiti DD (pasang)	Kuantiti SS (pasang)	Keadaan pasaran	Tindak balas harga	Implikasi
10	15 000	3 000	Lebihan DD (12 000 psg)	Naik	DD turun SS naik
20	12 000	6 000	Lebihan DD (6 000 psg)	Naik	
30	**9 000**	**9 000**	**Keseimbangan pasaran**	**Tetap**	**Tidak berubah**
40	6 000	12 000	Lebihan SS (6 000 psg)	Turun	DD naik SS turun
50	3 000	15 000	Lebihan SS (12 000 psg)	Turun	

Standard Pembelajaran:

2.1.14 Menganalisis kesan perubahan permintaan atau perubahan penawaran ke atas keseimbangan pasaran

Perubahan keseimbangan

- Dalam keadaan sebenar, bukan hanya harga barang itu sahaja yang berubah, malah terdapat penentu-penentu lain seperti harga barang lain, cita rasa, tingkat teknologi dan lain-lain.
- Hal ini menyebabkan keluk DD dan keluk SS akan beralih ke kiri atau ke kanan dan seterusnya keseimbangan pasaran turut berubah

PERTAMBAHAN DD	PENGURANGAN DD
Keseimbangan asal bila **keluk SS bersilang dengan keluk D0D0** pada **titik E0**	Keseimbangan asal bila **keluk S0S0 bersilang dengan keluk D0D0** pada **titik E0**
Keluk DD beralih ke kanan dari **D0D0 ke D1D1** dan keluk **SS tetap**	**Keluk DD beralih ke kiri** dari **D0D0 ke D1D1** dan keluk **S0S0 tetap**
Kuantiti DD > kuantiti SS maka wujud **lebihan DD**	**Kuantiti DD < kuantiti SS** maka wujud **lebihan SS**
Kesan : Harga (P) naik	**Kesan : Harga (P) turun**
Keseimbangan baru tercapai apabila keluk D1D1 bersilang dengan keluk SS pada E1. **Harga naik** dari P0 ke P1 dan **kuantiti naik** dari Q0 ke Q1	Keseimbangan baru tercapai apabila keluk D1D1 bersilang dengan keluk S0S0 pada E1. **Harga turun** dari P0 ke P1 dan **kuantiti turun** dari Q0 ke Q1
Kesimpulan: Pertambahan DD, SS tetap menyebabkan **harga dan kuantiti keseimbangan meningkat**.	Kesimpulan: Pengurangan DD, SS tetap menyebabkan **harga dan kuantiti keseimbangan meningkat**.

PERTAMBAHAN SS	PENGURANGAN SS
Keseimbangan asal bila **keluk S0S0 bersilang dengan keluk D0D0** pada **titik E0**	Keseimbangan asal bila **keluk S0S0 bersilang dengan keluk DD** pada **titik E0**
Keluk SS beralih ke kanan dari **S0S0 ke S1S1** dan keluk **DD tetap**	**Keluk SS beralih ke kiri** dari **S0S0 ke S1S1** dan keluk **DD tetap**
Kuantiti SS > kuantiti DD maka wujud **lebihan SS**	**Kuantiti DD > kuantiti SS** maka wujud **lebihan DD**

Kesan :harga (P) turun	**Kesan : Harga (P) naik**
Keseimbangan baru tercapai apabila keluk S1S1 bersilang dengan keluk D0D0 pada E1. **Harga turun** dari P0 ke P1 dan **kuantiti naik** dari Q0 ke Q1	Keseimbangan baru tercapai apabila keluk S1S1 bersilang dengan keluk DD pada E1. **Harga naik** dari P0 ke P1 dan **kuantiti turun** dari Q0 ke Q1
Kesimpulan: Pertambahan SS, DD tetap menyebabkan **harga keseimbangan turun , kuantiti keseimbangan naik**	Kesimpulan: Pertambahan SS, DD tetap menyebabkan **harga keseimbangan naik , kuantiti keseimbangan turun**

Standard Kandungan:

2. 2 KEANJALAN HARGA

Standard Pembelajaran:

2.2.1 Menjelaskan konsep keanjalan harga permintaan dan membuat pengiraan mudah.

2.2.2 Menjelaskan keanjalan harga permintaan anjal dan keanjalan harga permintaan tak anjal berdasarkan rajah dan pekali keanjalan.

Keanjalan Harga Permintaan (Ed)

Definisi: Mengukur peratus perubahan dalam kuantiti diminta kesan daripada perubahan harga barang itu dengan andaian ceteris paribus.

$$\text{Keanjalan Harga Permintaan} = \frac{\text{\% perubahan kuantiti diminta}}{\text{\% perubahan harga}}$$

Atau

$$Ed = \frac{\%\triangle Q}{\%\triangle P}$$

* Di mana :
- Ed = Keanjalan Harga Permintaan
- $\%\triangle Q$ = peratus perubahan kuanitit diminta
- $\%\triangle P$ = peratus perubahan harga

Pekali keanjalan harga permintaan (Ed):

***** Nisbah peratus perubahan kuantiti diminta bagi sesuatu barang kepada peratus perubahan barang itu.

* Tanda negatif pada pekali keanjalan harga permintaan menunjukkan hubungan negatif antara harga dengan kuantiti yang diminta. (Abaikan tanda negatif)

Pengiraan keanjalan harga permintaan (Ed)

$$Ed = \frac{\%\triangle Q}{\%\triangle P}$$

(i) $$Ed = \frac{\frac{Q1 - Q0}{Q0} \times 100}{\frac{P1 - P0}{P0} \times 100}$$

Atau

(ii) $$Ed = \frac{Q1 - Q0}{Q0} \div \frac{P1 - P0}{P0}$$

(iii) $$Ed = \frac{Q1 - Q0}{Q0} \times \frac{P0}{P1 - P0}$$

Keanjalan Harga Permintaan Anjal dan Tak Anjal.

Anjal	Tidak anjal
Ed > 1	Ed <1
% ΔQ > % ΔP	% ΔQ < % ΔP
Pengguna **sangat responsif** dengan perubahan harga .Contoh : Jika harga ↓ 5%, kuantiti diminta ↑ lebih drp 5%	Pengguna **kurang responsif** terhadap perubahan harga. Contoh : jika harga ↑ 10%, kuantiti diminta ↓ kurang drp 10%
Contoh : barang mewah	Contoh : barang keperluan
Keluk DD berbentuk landai	Keluk DD berbentuk curam
Strategi untuk maksimumkan hasil ialah : **menurunkan harga barang**	Strategi untuk maksimumkan hasil ialah : **menaikkan harga barang**

Standard Pembelajaran:
2.2.3 Menjelaskan penentu keanjalan permintaan.

Penentu Keanjalan Harga Permintaan

Penentu	Anjal	Tidak anjal
Jenis barangan	**Barang mewah** (pengguna akan mengurangkan DD apabila harga ↑)	**Barang keperluan** (pengguna tetap membeli barang tersebut walaupun harga ↑)
Faktor jangka masa	Jangka masa **panjang** (mudah cari barang pengganti)	Jangka masa **pendek** (sukar cari barang pengganti)
Bilangan barang pengganti	**Banyak** barang pengganti – cth : minuman bergas	Barang yang kurang atau **tiada** barang pengganti – cth : minyak petrol
Nisbah perbelanjaan pendapatan	**Sebahagian besar** pendapatan boleh guna dibelanjakan ke atas barang ini	Perbelanjaan terhadap barang keperluan adalah **lebih kecil** daripada jumlah pendapatan
Bilangan kegunaan	**Banyak** kegunaan – cth : tepung gandum	Penggunaan **terhad** – tepung attar
Ketagihan	Tahap ketagihan rendah	Tahap ketagihan yang tinggi – cth: rokok
Ketahanan barang	Barang **tahan lama** – cth : kereta (boleh disimpan lama)	Barang **tidak tahan lama** – cth : susu segar

Standard Pembelajaran:

2.2.4 Menerangkan hubungan antara perubahan dalam harga permintaan dengan perubahan dalam jumlah hasil bagi keanjalan yang berbeza.

Perhubungan antara Keanjalan Harga Permintaan dengan Jumlah Hasil

- Jumlah hasil ialah pendapatan yang diterima oleh pengeluar daripada perbelanjaan yang dibuat oleh pengguna terhadap barang yang dijual.
- Oleh itu, jumlah hasil adalah sama dengan jumlah perbelanjaan pengguna.
- Firma boleh mempengaruhi jumlah hasil dengan mengubah harga berdasarkan keadaan keanjalan sesuatu barangan yang ditawarkan

<table>
<tr><th>Anjal</th><th>Tak anjal</th></tr>
<tr><td>□ Penurunan harga barang tersebut akan menyebabkan peningkatan dalam jumlah hasil dan sebaliknya</td><td>□ Peningkatan harga barang tersebut akan menyebabkan peningkatan dalam jumlah hasil dan sebaliknya</td></tr>
<tr><td>□ Contohnya ; harga barang turun
<table>
<tr><th>Harga (RM)</th><th>Kuantiti (nit)</th></tr>
<tr><td>20</td><td>60</td></tr>
<tr><td>16</td><td>90</td></tr>
</table>
Bagaimana keanjalan permintaan mempengaruhi jumlah hasil pengeluar?</td><td>□ Contohnya ; harga barang naik
<table>
<tr><th>Harga (RM)</th><th>Kuantiti (unit)</th></tr>
<tr><td>40</td><td>100</td></tr>
<tr><td>72</td><td>80</td></tr>
</table>
Bagaimana keanjalan permintaan mempengaruhi jumlah hasil pengeluar?</td></tr>
<tr><td>• Penyelesaian :
$= \frac{90 - 60}{60} \div \frac{RM16 - RM20}{RM20}$
Ed = <u>- 2.5</u>
• Didapati nilai nilai Ed > 1
• Barang anjal
• Penurunan harga yang sedikit akan menyebabkan peningkatan dalam jumlah kuantiti diminta lebih besar
• Kesannya jumlah hasil meningkat</td><td>• Penyelesaian :
$= \frac{80 - 100}{100} \div \frac{RM72 - RM40}{RM40}$
Ed = <u>- 0.25</u>
• Didapati nilai nilai Ed < 1
• Barang tidak anjal
• Peningkatan harga yang banyak akan menyebabkan penurunan dalam jumlah kuantiti diminta yang sedikit
• Kesannya jumlah hasil meningkat</td></tr>
<tr><td>□ Bukti :
Jum. hasil asal = RM20 x 60 = RM1200 Jum. hasil baru = RM16 x 90 = RM1440
Pertambahan jum.hasil :
= RM1440 – RM1200 = RM240</td><td>□ Bukti :
Jum. hasil asal = RM40 x 100 = RM4000 Jum. hasil baru = RM72 x 80 = RM5760
Pertambahan jum.hasil :
= RM5760 – RM4000 = RM1760</td></tr>
<tr><td>Kesimpulannya :
□ Bagi barang yang permintaannnya anjal, penurunan harga barang akan menyebabkan jumlah.hasil meningkat</td><td>Kesimpulannya :
□ Bagi barang yang permintaannnya tak anjal, kenaikan harga barang akan menyebabkan jumlah.hasil meningkat</td></tr>
</table>

Standard Pembelajaran:

2.2.5 Menjelaskan konsep keanjalan harga penawaran dan membuat pengiraan mudah.

Keanjalan Harga Penawaran (E_S)

Definisi:

Mengukur peratus perubahan dalam kuantiti ditawarkan kesan daripada perubahan harga barang itu dengan andaian ceteris paribus.

$$\text{Keanjalan harga penawaran} = \frac{\text{\% perubahan kuantiti ditawarkan}}{\text{\% perubahan harga}}$$

$$Es = \frac{\% \triangle Q}{\% \triangle P}$$

Di mana: Es = Keanjalan harga penawaran
% = Peratus
$\triangle$ = Perubahan
Q = Kuantiti
P = Harga

Pekali keanjalan harga penawaran (Es):

- Nisbah peratus perubahan kuantiti ditawar bagi sesuatu barang kepada peratus perubahan barang itu.
- Tanda positif pada pekali keanjalan harga penawaran menunjukkan hubungan positif antara harga dengan kuantiti yang ditawarkan.

Pengiraan keanjalan harga penawaran (Es)

$$Es = \frac{\% \triangle Q}{\% \triangle P}$$

(i) $$Es = \frac{\frac{Q1 - Q0}{Q0} \times 100}{\frac{P1 - P0 \times 100}{P0}}$$

Atau (ii) $$Es = \frac{Q1 - Q0}{Q0} \div \frac{P1 - P0}{P0}$$

(iii) $$Es = \frac{Q1 - Q0}{Q0} \times \frac{P0}{P1 - P0}$$

Standard Pembelajaran:

2.2.6 Menjelaskan keanjalan harga penawaran anjal dan keanjalan harga penawaran tak anjal melalui gambar rajah.

Keanjalan Harga Penawaran Anjal dan Tak Anjal

Anjal	Tidak anjal
Es > 1	Es <1
% ΔQ > % ΔP	% ΔQ < % ΔP
Kuantiti ditawarkan **sangat responsif** dengan perubahan harga Contoh : jika harga ↑ 10%, kuantiti ditawar ↑ lebih drp 20%	Kuantiti ditawarkan **kurang responsif** terhadap perubahan harga Contoh : jika harga ↓ 20%, kuantiti ditawar ↓ kurang drp 20%
Contoh : barang perkilangan / pembuatan	Contoh : barang pertanian
Keluk DD berbentuk landai	Keluk DD berbentuk curam
Strategi untuk maksimumkan hasil ialah : **menurunkan harga barang**	Strategi untuk maksimumkan hasil ialah : **menaikkan harga barang**
Beban cukai pengeluar lebih besar daripada beban cukai pembeli	**Beban cukai pengeluar lebih kecil** daripada beban cukai pembeli
Subsidi yang dinikmati oleh pengeluar lebih besar daripada subsidi pembeli	**Subsidi yang dinikmati oleh pengeluar lebih kecil** daripada subsidi pembeli

Standard Pembelajaran:

2.2.7 Menjelaskan penentu keanjalan penawaran.

Penentu Keanjalan Harga Penawaran

Penentu	Anjal	Tidak anjal
Tambahan kos	Hanya memerlukan tambahan kos pengeluaran yang **sedikit**	Memerlukan tambahan kos pengeluaran yang **sangat besar**
Corak penggunaan faktor pengeluaran	Faktor pengeluaran **mudah diperoleh** dan ditambahkan	Memerlukan faktor pengeluaran tertentu atau **sukar diperoleh**
Faktor masa	**Jangka masa panjang** kerana faktor pengeluaran mudah diubah	**Jangka masa pendek** kerana penambahan pengeluaran adalah terhad
Bilangan firma dalam pasaran	Bilangan firma dalam pasaran **banyak**	Bilangan firma dalam pasaran adalah **sedikit**
Mobiliti faktor pengeluaran	**Boleh dipindahkan dengan mudah** dari 1 tempat ke tempat lain / dari 1 keluaran ke keluaran lain	**Mobiliti faktor pengeluaran adalah rendah** / tidak boleh dipindahkan dengan mudah
Ketersediaan stok atau inventori	Mempunyai **stok yang banyak** (bahan mentah / barang siap)	**Stok kurang** / tiada stok

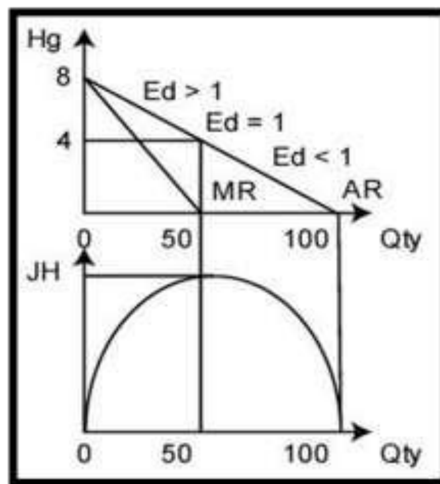
Standard Pembelajaran:

2.2.8 Menganalisis kepentingan keanjalan harga permintaan terhadap perubahan hasil firma dan perbelanjaan pengguna.

Kepentingan Keanjalan Harga

FIRMA

- Firma boleh mempengaruhi jumlah hasil dengan mengubah harga berdasarkan keadaan keanjalan sesuatu barangan yang ditawarkan **Jumlah hasil = Kuantiti x Harga**
- Jumlah hasil berbeza dengan jumlah untung kerana ia belum mengambil kira kos pengeluaran yang terlibat.
- Maka untuk **menambahkan jumlah hasil**, firma boleh
  - (i) menjual lebih banyak kuantiti barang
  - (ii) menaikkan harga barang (bergantung kepada jenis keanjalan harga permintaan barang tersebut)

Huraian keluk

- Pada bahagian keluk permintaan yang anjal, penurunan harga oleh firma akan menyebabkan peningkatan dalam kuantiti dan menyebabkan peningkatan dalam jumlah hasil.
- Dan sebaliknya pada keluk yang tidak anjal, penurunan harga oleh firma akan mengurangkan kuantiti permintaan dan menurunkan jumlah hasil.

KERAJAAN

- Konsep keanjalan harga permintaan (Ed) dan keanjalan harga penawaran (Es) **penting dalam menjalankan polisi cukai dan subsidi**
- **Beban cukai yang perlu ditanggung** oleh pembeli dan pengeluar atau **jumlah subsidi yang akan dinikmati** oleh pembeli dan pengeluar juga bergantung kepada Ed dan Es.

Percukaian

- Pengenaan cukai tak langsung oleh kerajaan kepada pengeluar akan menambahkan kos pengeluaran pengeluar
- Maka jumlah penawaran akan turun pada setiap tingkat harga

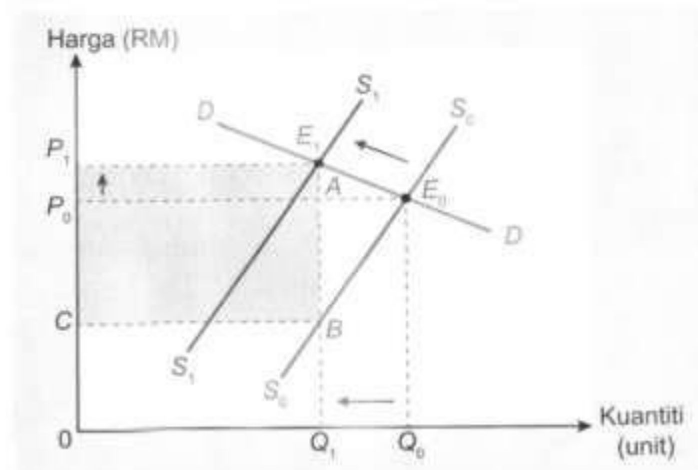
- Pengurangan penawaran ditunjukkan oleh peralihan keluk penawaran ke kiri

Permintaan anjal dan kesan cukai

Beban cukai yang ditanggung oleh **pengguna ($P_1P_0E_1A$)**

Beban cukai yang ditanggung oleh **pengeluar (CP_0AB)**

Beban cukai **pengeluar lebih besar** daripada beban cukai pembeli

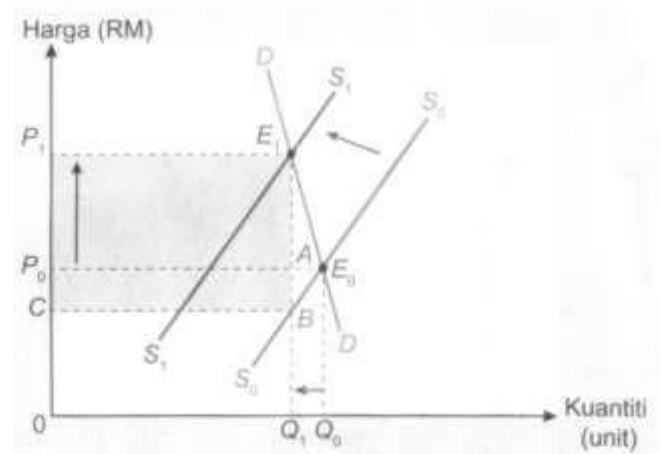

Permintaan tak anjal dan kesan cukai

Beban cukai yang ditanggung oleh **pembeli (CP_0AB)**

Beban cukai yang ditanggung oleh **pengeluar ($P_1P_0E_1A$)**

Beban cukai **pengeluar lebih kecil** daripada beban cukai pembeli

#Subsidi

- Pemberian subsidi oleh kerajaan kepada pengeluar akan mengurangkan kos pengeluaran
- Keluk penawaran beralih ke kanan
- Jumlah subsidi yang akan dinikmati oleh pengeluar dan pembeli bergantung kepada keanjalan harga permintaan dan penawaran.